

HRVATSKI SABOR

3532

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Prolašavam Zakon o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 23. studenoga 2010. godine.

Klasa: 011-01/10-01/132

Urbroj: 71-05-03/1-10-2

Zagreb, 26. studenoga 2010.

Predsjednik
Republike
Hrvatske
**prof. dr. sc. Ivo
Josipović, v. r.**

ZAKON

O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju ciljevi i načela ekološke proizvodnje, proizvodna pravila, označavanje ekoloških proizvoda, kontrola nad ekološkom proizvodnjom, uvjeti kojima moraju udovoljiti kontrolna tijela, upravni i inspekcijski nadzor te temelj za održivi razvoj ekološke proizvodnje uz osiguravanje učinkovitog funkcioniranja tržišta, zaštitu tržišnog natjecanja, osiguravanje povjerenja potrošača i zaštitu interesa potrošača.

Članak 2.

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na proizvode koji su stavljeni na tržište ili su namijenjeni stavljanju na tržište, a odnose se na:

a) žive ili neprerađene poljoprivredne proizvode,

- b) prerađene poljoprivredne proizvode koji se koriste kao hrana,
- c) proizvode akvakulture,
- d) hranu za životinje,
- e) poljoprivredni reprodukcijski materijal,
- f) kvasce koji se koriste za hranu i hranu za životinje.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuje se na sve subjekte koji su uključeni u aktivnosti u svakoj fazi proizvodnje, pripreme i distribucije proizvoda navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(3) Proizvodi lova divljih životinja i ribolova ne smatraju se ekološkom proizvodnjom.

(4) Opskrba hranom na veliko u restoranima, bolnicama, kantinama i drugim sličnim mjestima prodaje ili isporuke hrane krajnjem potrošaču ne podliježe odredbama ovoga Zakona.

Definicije

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *»ekološka proizvodnja«* je način proizvodnje, koji koristi postupke i metode u skladu s odredbama ovoga Zakona u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije,
2. *»faze proizvodnje, pripreme i distribucije«* obuhvaćaju bilo koju fazu primarne proizvodnje ekoloških proizvoda, uključujući skladištenje, preradu, prijevoz, prodaju ili opskrbu krajnjih potrošača, kao i označavanje, reklamiranje, uvoz, izvoz i podugovorne aktivnosti,
3. *»ekološki«* (*»organski«*, *»biološki«* ili kratice *»bio«*, *»eko«*) znači da potječe ili se odnosi na ekološku proizvodnju,
4. *»subjekt u ekološkoj proizvodnji«* (u daljnjem tekstu: subjekt) je fizička ili pravna osoba odgovorna za osiguranje provedbe odredbi ovoga Zakona unutar poslovanja kojim upravlja,
5. *»biljna proizvodnja«* je proizvodnja poljoprivrednih kultura, uključujući sakupljanje samoniklog bilja i gljiva za komercijalne svrhe,
6. *»uzgoj životinja«* obuhvaća proizvodnju domaćih ili udomaćenih kopnenih životinja (uključujući kukce),
7. *»akvakultura«* je uzgoj i kultiviranje riba i drugih vodenih organizama korištenjem tehnika za povećanje proizvodnje ovih organizama izvan prirodnih kapaciteta okoliša; organizmi ostaju u vlasništvu/posjedu fizičke ili pravne osobe u fazi uzgoja i kultiviranja, sve do, i uključujući trenutak izlova,

8. »*prijelazno razdoblje (konverzija)*« jest razdoblje prijelaza iz neekološke u ekološku proizvodnju tijekom kojeg se primjenjuju odredbe o ekološkoj proizvodnji,

9. »*priprema*« obuhvaća postupke konzerviranja i/ili prerade ekoloških proizvoda, uključujući klanje i rasijecanje životinjskih proizvoda, te pakiranja, označavanja i/ili promjene na oznakama koje se odnose na ekološku proizvodnju,

10. »*hrana*«, »*hrana za životinje*« i »stavljanje hrane na tržište« definirani su Zakonom o hrani (»Narodne novine«, br. 46/07., 84/08., 155/08.),

11. »*označavanje*« podrazumijeva bilo koje riječi, podatke, trgovačke nazive, nazive robnih marki, slikovne prikaze ili simbole koji se odnose ili nalaze na bilo kojem pakiranju, dokumentu, obavijesti, etiketi, obroču ili privjesnici koju prate ili se odnose na ekološki proizvod,

12. »*zapakirana hrana ili pretpakovina*« definirana je posebnim propisom o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane,

13. »*reklamiranje*« jest svako javno predstavljanje, osim oznake, čija svrha ima utjecaj na formiranje stavova, uvjerenja i ponašanja, s izravnom ili neizravnom svrhom poticanja prodaje ekoloških proizvoda,

14. »*nadležno tijelo*« je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove poljoprivrede i ribarstva te odgovorno za organizaciju službenih kontrola u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama ovoga Zakona,

15. »*kontrolno tijelo*« je pravna osoba ovlaštena za provođenje stručne kontrole i certifikacije u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama utvrđenim ovim Zakonom,

16. »*oznaka sukladnosti – znak ekološkog proizvoda*« (u daljnjem tekstu: ekoznak) je potvrda usklađenosti s određenom skupinom standarda ili drugim normativnim dokumentima u obliku oznake,

17. »*sastojak*« jest svaka tvar, uključujući aditive, koja se koristi u proizvodnji ili pripremi hrane, a koja je prisutna u gotovom proizvodu čak i u promijenjenom obliku,

18. »*sredstva za zaštitu bilja*« definirana su Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja (»Narodne novine«, br. 70/05.),

19. »*genetski modificirani organizam (GMO)*« je organizam, uz iznimku ljudskih bića, u kojem je genetski materijal izmijenjen na način koji se ne pojavljuje prirodnim putem parenjem i/ili prirodnom rekombinacijom,

20. »*proizvedeno od GMO-a*« znači djelomično ili u cijelosti dobiveno iz GMO-a, ali ne sadrži ili se ne sastoji od GMO-a,

21. »*proizvedeno s pomoću GMO-a*« znači dobiveno korištenjem GMO-a kao posljednjeg živog organizma u proizvodnom postupku, ali ne sadrži ili se ne sastoji od GMO-a, niti je proizveden od GMO-a,

22. »dodaci hrani za životinje« definirani su posebnim propisom o dodacima hrani za životinje,

23. »jednakovrijedno« za opisivanje različitih sustava ili mjera, što znači da su u mogućnosti udovoljiti istim ciljevima i načelima primjenjujući pravila koja osiguravaju istu razinu usklađenosti,

24. »pomoćne tvari u procesu proizvodnje« jesu tvari koje same po sebi nisu hrana, ali se koriste u preradi sirovine, hrane ili njezinih sastojaka, s ciljem ispunjavanja određene tehnološke namjene tijekom obrade ili prerade, što za posljedicu može imati nenamjernu, ali tehnički neizbježnu prisutnost ostataka (rezidua) tih tvari i njezinih derivata u proizvodu, pod uvjetom da ti ostaci ne predstavljaju nikakvu opasnost po zdravlje i da nemaju tehnološki učinak na gotov proizvod,

25. »ionizirajuće zračenje« jest elektromagnetsko i čestično zračenje čijim prolazom u tvari izravno ili neizravno nastaju parovi pozitivno i negativno električki nabijenih čestica-iona,

26. »opskrba hranom na veliko« jest priprema ekoloških proizvoda u restoranima, bolnicama, kantinama i drugim sličnim mjestima prodaje ili isporuke hrane krajnjem potrošaču.

II. CILJEVI I NAČELA EKOLOŠKE PROIZVODNJE

Opći ciljevi

Članak 4.

Opći ciljevi ekološke proizvodnje jesu:

a) uspostavljanje održivog sustava upravljanja u poljoprivredi koji:

– poštuje prirodne sustave i cikluse te održava i poboljšava očuvanje tla, vode, biljaka i životinja te njihovu međusobnu ravnotežu,

– pridonosi visokoj razini biološke raznolikosti,

– odgovorno koristi energiju i prirodne resurse poput vode, tla, organske tvari i zraka,

– poštuje visoke standarde dobrobiti životinja i posebice udovoljava potrebama životinja u odnosu na njihovu vrstu;

b) proizvodnja proizvoda visoke kakvoće;

c) proizvodnja širokog spektra hrane i drugih poljoprivrednih proizvoda koji odgovaraju zahtjevima potrošača za primjenom postupaka koji ne štete okolišu, zdravlju ljudi, bilja ili zdravlju životinja i njihovoj dobrobiti.

Opća načela

Članak 5.

(1) Ekološka proizvodnja temelji se na sljedećim općim načelima:

a) Primjereno osmišljavanje i upravljanje biološkim procesima, temeljenim na ekološkim sustavima korištenjem prirodnih resursa primjenom metoda:

- uporabe agrotehničkih, mehaničkih, fizikalnih, bioloških i biotehničkih mjera,
- obrade poljoprivrednih kultura, uzgoja životinja ili proizvodnje u akvakulturi koja udovoljava načelima održivog ribolova,
- koje isključuju korištenje GMO-a i proizvoda proizvedenih od ili s pomoću GMO-a s izuzećem veterinarsko-medicinskih proizvoda,
- procjene rizika i korištenje mjera predostrožnosti i prevencije, kada je to primjereno.

b) Ograničeno korištenje vanjskih unosa. Ukoliko su vanjski unosi potrebni ili ne postoje odgovarajući postupci i metode koje se navode u točki a) ovoga stavka, ograničeni su na:

- unose iz ekološke proizvodnje,
- prirodne tvari ili tvari dobivene prirodnim putem,
- prirodna mineralna gnojiva niske topljivosti.

c) Strogo ograničeno korištenje kemijski sintetiziranih unosa izuzev iznimnih slučajeva ukoliko:

- ne postoje odgovarajući postupci upravljanja,
- vanjski unosi iz točke b) ovoga stavka nisu dostupni na tržištu,
- vanjskih unosi točke b) ovoga stavka pridonose neprihvatljivom utjecaju na okoliš.

(2) Pravila ekološke proizvodnje, tamo gdje je to nužno i u okviru ovoga Zakona mogu se prilagoditi uvažavajući sanitarno stanje, regionalne razlike klimatskih i lokalnih uvjeta, dostignutu razinu razvoja i specifične uzgojne prakse.

Posebna načela primjenjiva na primarnu proizvodnju

Članak 6.

Uz opća načela navedena člankom 5. ovoga Zakona, ekološki se uzgoj temelji na sljedećim posebnim načelima:

- a) održavanje i poboljšavanje života, prirodne plodnosti i stabilnosti tla, i biološke raznolikosti, sprječavanje sabijanja i erozije tla te hranidba bilja prvenstveno putem ekosustava tla,
- b) smanjivanje uporabe neobnovljivih izvora i unosa koji nisu iz poljoprivrednog gospodarstva,

- c) recikliranje otpada i nusproizvoda biljnog i životinjskog podrijetla radi daljnjeg korištenja u proizvodnji,
- d) kod donošenja odluka vezanih za proizvodnju potrebno je uzeti u obzir ekološku ravnotežu na lokalnoj ili regionalnoj razini,
- e) održavanje zdravlja životinja poticanjem prirodne imunološke obrane životinja, te odabirom odgovarajućih pasmina i uzgojne prakse životinja,
- f) održavanje zdravlja bilja preventivnim mjerama, kao što je izbor odgovarajućih vrsta i sorti otpornih na štetne organizme, pravilan plodored, mehaničke i fizikalne mjere te zaštita prirodnih neprijatelja,
- g) uzgoj životinja primjeren lokalitetu i vrsti tla,
- h) održavanje visoke razine dobrobiti životinja uzimajući u obzir posebne potrebe u odnosu na vrstu životinja,
- i) proizvodnja ekoloških proizvoda životinjskog podrijetla od životinja koje su uzgajane na ekološkim gospodarstvima od rođenja ili valjenja i tijekom njihovog čitavog života,
- j) izbor pasmina s obzirom na njihovu sposobnost prilagodbe lokalnim uvjetima, njihovu vitalnost, otpornost prema bolestima ili zdravstvenim poteškoćama,
- k) hranidba životinja ekološkom hranom za životinje sastavljenom od poljoprivrednih sastojaka iz ekološkog uzgoja i prirodnih tvari nepoljoprivrednog podrijetla,
- l) primjena prakse uzgoja životinja koja poboljšava imunološki sustav i ojačava prirodnu otpornost na bolesti, posebice omogućavanjem redovitog kretanja životinja i slobodnog pristupa otvorenim prostorima i pašnjacima gdje je primjereno,
- m) isključenje uzgoja životinja s umjetno induciranom poliploidnosti,
- n) održavanje biološke raznolikosti prirodnih vodenih ekosustava, trajnog očuvanja vodenog okoliša i kakvoće okolnih vodenih i kopnenih ekosustava pri proizvodnji u okviru akvakulture,
- o) hranidba uzgojnih organizama u akvakulturi hranom dobivenom iz održivog ribolova sukladno Zakonu o morskom ribarstvu (»Narodne novine«, br. 56/10.) i provedbenim propisima ili ekološkom hranom, sastavljenom od poljoprivrednih sastojaka iz ekološkog uzgoja i od prirodnih tvari koje nisu poljoprivrednog podrijetla.

Posebna načela primjenjiva na preradu ekološke hrane

Članak 7.

Uz opća načela navedena u članku 5. ovoga Zakona, proizvodnja prerađene ekološke hrane temelji se na sljedećim posebnim načelima:

- a) proizvodnja ekološke hrane iz ekoloških poljoprivrednih sastojaka, osim ako sastojak na tržištu nije dostupan u ekološkom obliku,
- b) ograničenje uporabe prehrambenih aditiva od neekoloških sastojaka s posebnom tehnološkom i senzornom ulogom, mikronutrijenata i pomoćnih tvari u procesu proizvodnje, tako da se koriste minimalno i samo u slučaju bitne tehnološke potrebe ili u posebne prehrambene svrhe,
- c) isključivanje tvari i metoda prerade koje bi mogle krivo navoditi u pogledu prave prirode proizvoda,
- d) pažljiva obrada hrane korištenjem bioloških, mehaničkih i fizikalnih postupaka.

Posebna načela primjenjiva na preradu ekološke hrane za životinje

Članak 8.

Uz opća načela navedena u članku 5. ovoga Zakona, proizvodnja prerađene ekološke hrane za životinje temelji se na sljedećim posebnim načelima:

- a) proizvodnja ekološke hrane za životinje iz sastojaka koje su ekološkog podrijetla, osim ako sastojci na tržištu nisu dostupni,
- b) ograničenje uporabe dodataka hrani za životinje i pomoćnih tvari u procesu proizvodnje tako da se koriste minimalno i samo u slučaju neophodne tehnološke ili zootehničke potrebe ili u posebne hranidbene svrhe,
- c) isključivanje tvari i metoda prerade koje bi mogle dovesti u zabludu u pogledu prave prirode proizvoda,
- d) prerada hrane za životinje korištenjem bioloških, mehaničkih i fizikalnih postupaka.

III. PROIZVODNA PRAVILA

Članak 9.

Subjekt koji proizvodi ekološke proizvode mora udovoljavati proizvodnim pravilima utvrđenim ovim Zakonom kao i propisima donesenim na temelju njega.

Članak 10.

(1) GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a ne smiju se koristiti kao hrana, ojačivač bilja, hrana za životinje, pomoćne tvari u procesu proizvodnje, sredstva za zaštitu bilja, gnojiva, poboljšivači tla, poljoprivredni reprodukcijски materijal, mikroorganizmi i životinje u ekološkoj proizvodnji.

(2) U smislu zabrane iz stavka 1. ovoga članka, proizvođači uzimaju u obzir oznake na proizvodu ili bilo koji drugi popratni dokument sukladno posebnim propisima kojima se uređuje stavljanje na tržište GMO-a i/ili kojima se uređuje GMO hrana i hrana za životinje.

(3) Ukoliko proizvodi nisu označeni u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, proizvođači mogu pretpostavljati da GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a nisu korišteni u proizvodnji nabavljene hrane i hrane za životinje, osim u slučaju dobivanja informacije koja ukazuje da označavanje takvih proizvoda nije u skladu s propisima iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Subjekti koji koriste neekološke proizvode koji nisu hrana ili hrana za životinje prilikom kupnje trebaju od dobavljača tražiti potvrdu da dostavljeni proizvodi nisu GMO i/ili proizvodi koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a.

Članak 11.

Zabranjuje se uporaba ionizirajućeg zračenja za obradu ekološke hrane, hrane za životinje ili sirovina koje se koriste u ekološkoj hrani ili hrani za životinje.

PROIZVODNJA NA GOSPODARSTVU

Opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu

Članak 12.

(1) Cjelokupnim gospodarstvom upravlja se u skladu sa zahtjevima primjenjivim na ekološku proizvodnju.

(2) Iznimno, gospodarstvo može biti podijeljeno u jasno odvojene proizvodne cjeline ili uzgajališta akvakulture kojima se u cijelosti ne upravlja u skladu sa zahtjevima ekološke proizvodnje. U slučaju uzgoja životinja usporedno se moraju uzgajati različite vrste. U akvakulturnoj proizvodnji mogu se uzgajati iste vrste pod uvjetom primjerene odvojenosti između proizvodnih cjelina. U biljnoj proizvodnji usporedno se mogu uzgajati različite sorte koje se međusobno mogu lako razlikovati.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka subjekt mora jasno odvojiti proizvodne površine, životinje i proizvode iz ekološke proizvodnje od proizvodnje koja nije ekološka te voditi odvojene evidencije o proizvodnji.

Pravila za biljnu proizvodnju

Članak 13.

(1) Za ekološku biljnu proizvodnju uz opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu iz članka 12. ovoga Zakona obvezno se primjenjuju i sljedeća pravila za ekološku biljnu proizvodnju:

a) ekološka biljna proizvodnja primjenjuje postupke pripreme i obrade tla koje omogućuju održavanje ili povećanje organske tvari tla, osigurava stabilnost i bioraznolikost tla, te sprječava zbijenost i eroziju tla,

b) plodnost i biološka aktivnost tla održava se i povećava višegodišnjim plodoredom uključujući leguminoze i ostalu zelenu gnojidbu, te primjenom stajskog gnojiva ili organskog materijala po mogućnosti kompostiranog, iz ekološke proizvodnje,

- c) dopušteno je korištenje biodinamičkih pripravaka,
 - d) gnojiva i poboljšivači tla mogu se koristiti samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
 - e) ne smiju se koristiti mineralna dušična gnojiva,
 - f) svi korišteni postupci za biljnu proizvodnju trebaju spriječiti ili smanjiti onečišćenje okoliša na najmanju moguću mjeru,
 - g) sprječavanje štete uzrokovane štetnim organizmima provodi se prvenstveno korištenjem prirodnih neprijatelja, odgovarajućim izborom vrsta i sorti, plodoređa, uzgojnih metoda i toplinskih procesa,
 - h) u slučaju utvrđene ugroženosti poljoprivrednih kultura, sredstva za zaštitu bilja mogu se koristiti samo ako su odobrena za korištenje u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
 - i) za proizvodnju proizvoda, osim poljoprivrednog reprodukcijaskog materijala, mora se koristiti poljoprivredni reprodukcijaski materijal iz ekološke proizvodnje. U tu svrhu se mora proizvoditi oplemenjivačevo sjeme i matične biljke za vegetativni reprodukcijaski materijal u skladu s odredbama ovoga Zakona, za najmanje jednu generaciju ili u slučaju višegodišnjih nasada za dva vegetacijska razdoblja,
 - j) proizvodi za čišćenje i dezinfekciju u biljnoj proizvodnji koriste se samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.
- (2) Sakupljanje samoniklog bilja i gljiva, njihovih dijelova koji rastu u prirodnom okruženju, šumama i poljoprivrednim područjima smatra se ekološkom proizvodnjom pod uvjetom da:
- a) područja nisu tijekom najmanje tri godine prije sakupljanja, bila tretirana drugim proizvodima osim onim odobrenim za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
 - b) sakupljanje ne utječe na stabilnost prirodnog staništa ili održanje vrsta u području sakupljanja.
- (3) Ministar nadležan za poljoprivredu i ribarstvo (u daljnjem tekstu: ministar) pravilnikom će propisati minimalne zahtjeve za ekološku proizvodnju u uzgoju bilja koji obuhvaćaju postupke i određene norme uzgoja bilja, uvjete prijelaznog razdoblja, paralelnu proizvodnju, održavanje plodnosti, plodoređ, popis dopuštenih gnojiva, popis sredstava za poboljšanje tla i sredstava za zaštitu bilja.

Proizvodna pravila u stočarstvu

Članak 14.

- (1) Uz opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu iz članka 12. ovoga Zakona, primjenjuju se i sljedeća pravila na ekološki uzgoj životinja:

a) s obzirom na podrijetlo životinja:

- životinje u ekološkoj proizvodnji moraju biti rođene i uzgojene na ekološkom gospodarstvu,
- radi rasploda se mogu pod posebnim uvjetima na gospodarstvo dopremiti životinje koje nisu ekološki uzgojene. Takve životinje i njihovi proizvodi mogu se smatrati ekološkim tek nakon isteka prijelaznog razdoblja,
- životinje koje se nalaze na gospodarstvu na početku prijelaznog razdoblja i njihovi proizvodi mogu se smatrati ekološkim tek nakon isteka prijelaznog razdoblja;

b) s obzirom na uzgojnu praksu i uvjete smještaja:

- osoblje koje skrbi o životinjama mora posjedovati potrebna osnovna znanja i vještine s obzirom na zdravlje i dobrobit životinja,
- uzgojna praksa, uključujući broj životinja po jedinici površine te uvjete smještaja mora osigurati razvojne, fiziološke i etološke potrebe životinja,
- životinja mora imati stalni pristup otvorenom prostoru, po mogućnosti pašnjacima, ukoliko vremenski uvjeti i stanje tla to dopuštaju, osim ako posebnim propisima nisu određena ograničenja i obveze koje se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i životinja,
- broj životinja mora biti ograničen u svrhu smanjivanja prekomjerne ispaše, zaposjedanja zemlje, erozije ili onečišćenja koje uzrokuju životinje ili širenje njihovog gnojiva,
- životinje iz ekološkog uzgoja moraju se držati odvojeno od ostalih životinja. Međutim, ispaša na zajedničkoj površini životinja iz ekološkog uzgoja i životinja koje nisu iz ekološkog uzgoja na ekološkom zemljištu dopušta se pod određenim ograničavajućim uvjetima,
- zabranjeno je sapinjanje ili izolacija životinja, osim za pojedinačne životinje na ograničeno razdoblje, te ako je to opravdano radi sigurnosti, dobrobiti životinja ili iz veterinarskih razloga,
- trajanje prijevoza životinja mora biti svedeno na minimum,
- tijekom čitavog života životinja bilo kakva patnja, uključujući odstranjivanje dijelova tijela, kao i postupke pri klanju mora se svesti na minimum,
- pčelinjaci moraju biti smješteni na područja koja osiguravaju izvore nektara i peluda koji se sastoje najvećim dijelom od ekoloških usjeva, prirodne vegetacije šuma ili usjeva koji se tretiraju samo metodama s niskim utjecajem na okoliš. Pčelinjaci se drže na dovoljnoj udaljenosti od izvora koji mogu dovesti do onečišćenja pčelinjih proizvoda ili slabljenja zdravlja pčela,
- košnice i materijali koji se koriste u pčelarstvu moraju biti uglavnom načinjeni od prirodnih materijala,
- zabranjuje se uništavanje pčela na saću kao metoda povezana uz sakupljanje pčelinjih proizvoda;

c) s obzirom na rasplod:

- razmnožavanje podrazumijeva prirodne postupke ali je dopušteno i umjetno osjemenjivanje,
- razmnožavanje ne smije biti potaknuto hormonskom terapijom ili sličnim tvarima, osim u slučaju veterinarskog liječenja pojedine životinje,
- ne smiju se koristiti drugi oblici umjetne oplodnje, poput kloniranja i prijenosa zametaka,
- moraju se odabrati primjerene pasmine. Izbor pasmina pridonosi prevenciji patnje i sprječava potrebu za djelomičnom ili potpunom amputacijom ili uklanjanjem pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela;

d) s obzirom na hranu za životinje:

- osiguravanje hrane za životinje podrijetlom sa gospodarstva u kojem se životinje drže ili iz drugog ekološkog gospodarstva iz istog područja,
- životinje se moraju hraniti ekološkom hranom za životinje koja udovoljava hranidbenim zahtjevima u raznim fazama njihovog razvoja. Dio obroka može sadržavati hranu sa gospodarstava koja je u prijelaznom razdoblju,
- s izuzećem pčela, životinje trebaju imati stalni pristup pašnjacima ili sijenu,
- neekološki sastojci biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, aditivi u hrani za životinje, određeni proizvodi korišteni u hranidbi životinja i pomoćne tvari u procesu proizvodnje koriste se ukoliko su odobreni u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
- ne smiju se koristiti pospešivači rasta niti umjetne aminokiseline,
- neodbijeni sisavci moraju se hraniti prirodnim, po mogućnosti majčinim mlijekom;

e) s obzirom na sprječavanje bolesti i veterinarsko liječenje:

- sprječavanje bolesti temelji se na odabiru pasmine i soja, uzgojnoj praksi, visokoj kakvoći hrane za životinje, broju životinja po jedinici površine te primjerenom smještaju u higijenskim uvjetima,
- bolest se liječi odmah radi izbjegavanja patnji životinje. Kemijski sintetizirani alopatski veterinarsko-medicinski proizvodi koji sadrže antibiotike mogu se koristiti ako je to nužno i pod strogim uvjetima, kada je uporaba fitoterapeutskih, homeopatskih i drugih proizvoda neprimjerena. Posebno se određuju ograničenja u pogledu tijeka liječenja i perioda karence,
- dopušteno je korištenje imunoloških veterinarsko-medicinskih proizvoda,
- dopušteno je liječenje povezano uz zaštitu zdravlja ljudi i životinja sukladno donijetim naredbama od strane nadležnog tijela;

f) proizvodi namjenjeni za čišćenje i dezinfekciju objekata u kojima se drže životinje i njihove infrastrukture i opreme dopušteno je koristiti samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Ministar će pravilnikom propisati minimalne zahtjeve za uzgoj životinja, uvjete prijelaznog razdoblja, način držanja životinja, hranidbu, njegu i liječenje životinja.

Proizvodna pravila za uzgojne organizme u akvakulturi

Članak 15.

(1) Uz opća pravila za proizvodnju na gospodarstvu iz članka 12. ovoga Zakona, na ekološku proizvodnju organizama u akvakulturi primjenjuju se sljedeća pravila:

a) s obzirom na podrijetlo uzgojnih organizama u akvakulturi:

- ekološka akvakultura temelji se na uzgoju mlađi koja potječe iz ekološkog matičnog jata i ekoloških objekata,
- ako nije dostupna mlađ iz ekološkog matičnog jata ili ekološkog uzgajališta, na uzgajalište se mogu unijeti neekološki uzgojeni organizmi pod posebnim uvjetima;

b) s obzirom na uzgojnu praksu:

- uzgajivač mora posjedovati osnovna znanja i vještine o zdravlju i dobrobiti uzgojnih organizama,
- uzgojna praksa, uključujući hranidbu, uređenje infrastrukture i opreme, gustoće populacije i kakvoću vode, mora osiguravati udovoljavanje razvojnim, fiziološkim i etološkim potrebama uzgojnih organizama,
- uzgojna praksa treba minimalizirati negativni utjecaj uzgoja na okoliš, uključujući bijeg uzgajanih organizama,
- organizmi u ekološkom uzgoju moraju se držati odvojeno od ostalih uzgojnih organizama u akvakulturi,
- pri prijevozu treba osigurati poštivanje odredbi o dobrobiti životinja,
- patnju uzgojnih organizama, uključujući vrijeme klanja treba svesti na minimum;

c) s obzirom na mrijest:

- ne smije se koristiti umjetno induciranje poliploidije, umjetna hibridizacija, kloniranje i proizvodnja jednospolnih linija, osim ručnim sortiranjem,
- moraju se izabrati primjerene linije,
- moraju se uspostaviti posebni uvjeti za svaku vrstu u uzgoju za upravljanje matičnim jatom, mrijestom i proizvodnjom mlađi;

d) s obzirom na hranu za ribe i rakove:

- ribe i rakove mora se hraniti hranom za životinje koja udovoljava hranidbenim zahtjevima pri različitim fazama njihovog razvoja,
- udio hrane biljnog podrijetla mora potjecati iz ekološke proizvodnje, a udio hrane životinjskog podrijetla mora potjecati iz održivog ribolova,
- neekološki sastojci biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, te aditivi u hrani za životinje određeni proizvodi korišteni u hranidbi životinja i pomoćne tvari u procesu proizvodnje koriste se samo ukoliko su odobreni u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona,
- ne smiju se koristiti pospješivači rasta i umjetne aminokiseline;

e) s obzirom na školjkaše i ostale vrste koje ne hrani čovjek, već se hrane prirodnim planktonom:

- organizmi koji se hrane filtracijom zadovoljavaju sve svoje hranidbene potrebe iz prirode osim mlađi koja se uzgaja u mrijestilištima i rastilištima,
- proizvodna područja trebaju biti vrlo dobrog stanja sukladno Zakonu o vodama (»Narodne novine«, br. 153/09.) i propisima o standardu kakvoće vode;

f) s obzirom na sprječavanje bolesti i veterinarsko liječenje:

- sprječavanje bolesti temelji se na držanju uzgojnih organizama u optimalnim uvjetima putem primjerenog odabira mjesta uzgoja, optimalnog uređenja uzgajališta, primjene dobre uzgojne i upravljačke prakse, uključujući redovito čišćenje i dezinfekciju prostora, hranu za životinje visoke kakvoće, primjerenu gustoću populacije te odabir vrste i soja,
- bolest se liječi odmah radi izbjegavanja patnji životinje. Ako je uporaba fitoterapeutskih homeopatskih i drugih proizvoda neprimjerena, mogu se koristiti kada je to nužno i pod strogim uvjetima kemijski sintetizirani alopatski veterinarsko-medicinski proizvodi koji sadrže antibiotike. Posebno se određuju ograničenja u pogledu tijeka liječenja i perioda karence,
- dopušteno je korištenje imunoloških veterinarsko medicinskih proizvoda,
- dopušteno je liječenje povezano uz zaštitu zdravlja ljudi i životinja sukladno posebnim propisima;

g) proizvodi namijenjeni za čišćenje i dezinfekciju bazena, kaveza, objekata i opreme u akvakulturi i njihove infrastrukture i opreme koriste se samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Ministar će pravilnikom propisati minimalne zahtjeve za ekološku proizvodnju organizama u akvakulturi, uzgojnu praksu, uvjete prijelaznog razdoblja, način držanja, hranidbu, njegu i liječenje.

Proizvodna pravila za morske alge

Članak 16.

(1) Sakupljanje morskih algi i njihovih dijelova koje prirodno rastu u moru smatra se ekološkom proizvodnjom pod uvjetom da:

a) su proizvodna područja vrlo dobrog stanja sukladno Zakonu o vodama (»Narodne novine«, br. 153/09.) i propisima o standardima kakvoće vode. Jestive morske alge nije dopušteno sakupljati u područjima koja ne odgovaraju načelima za područja Razreda A ili Razreda B koja su određena Prilogom II, Pravilnika o službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla (»Narodne novine«, br. 99/07. i 28/10.),

b) sakupljanje ne utječe na dugotrajnu stabilnost prirodnog staništa ili održavanje vrsta u području sakupljanja.

(2) Dopušta se uzgoj morskih algi u obalnim područjima gdje su okolišna i zdravstvena obilježja barem istovrijedna obilježjima naznačenim u stavku 1. ovoga članka kako bi se takav uzgoj smatrao ekološkim.

(3) U svim se fazama proizvodnje treba primjenjivati održiva praksa, od sakupljanja mladica morskih algi do žetve.

(4) Za održavanje raznolikih genskih zaliha, treba redovito sakupljati mladice morskih algi u prirodi, kako bi se pridonijelo genskim zalihama uzgojenih kultura.

(5) Nije dopušteno korištenje gnojiva osim u uzgojnim objektima ako su odobrena za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 17. ovoga Zakona.

Proizvodi i tvari koje se koriste u proizvodnji i pravila za njihovo odobravanje

Članak 17.

(1) Ministar donosi popis proizvoda i tvari koje se mogu koristiti u ekološkom uzgoju:

a) za zaštitu bilja,

b) za gnojidbu te kao poboljšivači tla,

c) neekološke sirovine biljnog, životinjskog i mineralnog podrijetla, te određene tvari koje se koriste u hranidbi životinja,

d) dodatke hrani za životinje i pomoćna sredstva za preradu,

e) proizvode za čišćenje i dezinfekciju bazena, kaveza, objekata i opreme za proizvodnju životinja,

f) proizvode za čišćenje i dezinfekciju objekata i opreme za biljnu proizvodnju, uključujući skladištenje na poljoprivrednom gospodarstvu.

Proizvodi i tvari koje se nalaze na popisu mogu se koristiti samo ako je odobrena njihova odgovarajuća uporaba sukladno ovom Zakonu.

(2) Odobrenje proizvoda i tvari iz stavka 1. ovoga članka podliježe ciljevima i načelima propisanim ovim Zakonom i sljedećim općim i posebnim zahtjevima koji se procjenjuju kao cjelina:

a) njihovo korištenje je neophodno za održivu proizvodnju i za uporabu kojoj su namijenjeni,

b) svi proizvodi i tvari moraju biti biljnog, životinjskog, mikrobiološkog ili mineralnog podrijetla osim u slučaju kada proizvodi ili tvari iz takvih izvora nisu dostupni u dovoljnim količinama i kakvoći ili ako nisu dostupne druge mogućnosti,

c) u slučaju proizvoda iz stavka 1. točke a) ovoga članka, primjenjuje se sljedeće:

– njihova je uporaba neophodna za kontrolu štetnih organizama ili određenih bolesti za koju nisu dostupne druge biološke, fizikalne uzgojne alternative uzgojna praksa ili druga učinkovita praksa upravljanja,

– ukoliko proizvodi nisu biljnog, životinjskog, mikrobiološkog ili mineralnog podrijetla i po njihovom prirodnom obliku nisu istovjetni, može ih se odobriti jedino ako njihovi uvjeti za uporabu priječe bilo kakav izravan dodir s jestivim dijelom usjeva;

d) u slučaju proizvoda iz stavka 1. točke b) ovoga članka, njihova je uporaba ključna za postizanje ili održavanje plodnosti tla za ispunjenje posebnih zahtjeva u ishrani bilja, ili za poboljšanje tla;

e) u slučaju uporabe proizvoda iz stavka 1. točke c) i d) ovoga članka, primjenjuje se sljedeće:

– takvi proizvodi nužni su za održavanje zdravlja životinja, dobrobiti i vitalnosti životinja te doprinose primjerenoj hranidbi koja zadovoljava fiziološke i etološke potrebe dotične vrste ili bi bez pristupa takvim tvarima bilo nemoguće proizvesti ili očuvati hranu za životinje,

– hrana za životinje mineralnog podrijetla s elementima u tragovima, vitaminima ili provitaminima, mora biti prirodnog podrijetla. U slučaju da su te tvari nedostupne, za uporabu u ekološkoj proizvodnji mogu se odobriti odgovarajuće kemijski izvedene tvari s istovjetnim učinkom.

(3) Europska komisija propisuje uvjete i ograničenja s obzirom na poljoprivredne proizvode na koje se proizvodi i tvari iz stavka 1. ovoga članka mogu primijeniti, način primjene, doziranja, vremensko ograničenje za uporabu i doticaj s poljoprivrednim proizvodima i može odlučiti o povlačenju tih proizvoda i tvari.

a) Ukoliko država članica smatra da proizvod ili tvar treba biti dodana na popis ili povučena s popisa iz stavka 1. ovoga članka ili da uvjeti za uporabu trebaju biti izmijenjeni i dopunjeni, država članica treba dostaviti dokumentaciju s obrazloženjem za uključivanjem, povlačenjem ili izmjenama i dopunama Europskoj komisiji i državama članicama.

(4) U ekološkom uzgoju dopušteno je korištenje proizvoda i tvari koje nisu obuhvaćene stavkom 1. ovoga članka, a podliježu ciljevima i načelima propisanim ovim Zakonom.

Prijelazno razdoblje (konverzija)

Članak 18.

Na gospodarstvu koje je započelo ekološku proizvodnju primjenjuju se sljedeća pravila:

- a) prijelazno razdoblje započinje najranije kada proizvođač svoje gospodarstvo uključi u sustav kontrole sukladno članku 29. stavku 1. ovoga Zakona,
- b) tijekom prijelaznog razdoblja primjenjuju se sva pravila za proizvodnju određena ovim Zakonom,
- c) za uzgoj bilja i proizvodnju biljnih proizvoda te uzgoj životinja određuju se prijelazna razdoblja ovisno o vrsti proizvodnje,
- d) na gospodarstvu ili proizvodnoj jedinici koja je jednim dijelom pod ekološkom proizvodnjom i drugim dijelom u prijelaznom razdoblju, proizvođač mora odvojeno držati ekološki proizvedene proizvode od proizvoda proizvedenih u prijelaznom razdoblju i životinje posebno odvojene ili spremne za odvajanje i voditi zapise kojima to može dokazati,
- e) da bi se odredilo prijelazno razdoblje, u obzir se može uzeti razdoblje koje je neposredno prethodilo datumu početka prijelaznog razdoblja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti,
- f) životinje i proizvodi životinjskog podrijetla proizvedeni tijekom prijelaznog razdoblja ne smiju se stavljati na tržište s oznakama koje su određene pravilima o označavanju i reklamiranju proizvoda sukladno članku 24. i 25. ovoga Zakona.

Proizvodnja prerađene hrane za životinje

Članak 19.

- (1) Prerađena ekološka hrana za životinje proizvodi se odvojeno vremenski ili prostorno od hrane za životinje koja nije ekološka.
- (2) Sirovine koje se koriste u ekološkoj hrani za životinje ili hrani za životinje iz proizvodnje u prijelaznom razdoblju, ne smiju ulaziti u sastav proizvoda ekološke hrane za životinje istodobno s istim sastojcima hrane za životinje koja se proizvodi neekološkim načinom.
- (3) Sastojci koji se koriste u preradi ekološke hrane za životinje ne smiju se prerađivati uz pomoć kemijski sintetiziranih otapala.
- (4) Ne smiju se koristiti tvari i postupci koji ponovno uspostavljaju svojstva izgubljena u preradi i skladištenju ekološke hrane za životinje, koji ispravljaju posljedice nemara u preradi tih proizvoda ili na drugi način mogu dovesti u zabludu glede ekološke prirode proizvoda.

Proizvodnja prerađene hrane

Članak 20.

(1) Prerada ekološke hrane mora biti vremenski ili prostorno odvojena od prerade neekološke hrane.

(2) Na sastav ekološki prerađene hrane primjenjuju se sljedeći uvjeti:

a) proizvod mora biti proizveden uglavnom od sastojaka poljoprivrednog podrijetla. Dodana voda ili kuhinjska sol ne uzima se u obzir,

b) aditivi, pomoćne tvari u procesu proizvodnje, arome, voda, sol, pripravci od mikroorganizama i enzima, minerali, elementi u tragovima, vitamini, aminokiseline i ostali mikronutrijenti u hrani za posebne prehrambene potrebe mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za ekološku proizvodnju u skladu s člankom 22. ovoga Zakona,

c) neekološki poljoprivredni sastojci mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za ekološku proizvodnju u skladu sa člankom 22. ovoga Zakona,

d) ekološki sastojak ne može biti prisutan zajedno s istovjetnim neekološkim sastojkom ili sastojkom dobivenim u prijelaznom razdoblju,

e) hrana biljnog podrijetla smije imati samo jedan biljni sastojak iz prijelaznog razdoblja.

(3) Ne smiju se koristiti tvari i postupci koji ponovno uspostavljaju svojstva izgubljena u preradi i skladištenju ekološke hrane, koji ispravljaju posljedice nemara u preradi tih proizvoda ili na drugi način mogu dovesti u zabludu glede ekološke prirode proizvoda.

(4) Ministar će pravilnikom propisati uvjete i pravila za preradu, pakiranje, prijevoz i skladištenje ekoloških proizvoda.

Opća pravila za proizvodnju ekoloških kvasaca

Članak 21.

(1) Za proizvodnju ekoloških kvasaca dopušteno je korištenje ekološki proizvedenih supstrata. Ostali proizvodi i tvari mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji sukladno članku 22. ovoga Zakona.

(2) U ekološkoj hrani ili hrani za životinje ekološki kvasci ne smiju biti prisutni zajedno s neekološkim kvascima.

Načela za određene proizvode i tvari u preradi

Članak 22.

(1) Odobrenje proizvoda i tvari za uporabu u ekološkoj proizvodnji i njihovo stavljanje na popis proizvoda i tvari koji su dopušteni u ekološkoj proizvodnji ostvaruje se ukoliko:

– nisu raspoložive druge mogućnosti odobrene u skladu s ovim Zakonom,

– bez njihove primjene nije moguće proizvesti, konzervirati hranu ili ispuniti dijetetske zahtjeve.

(2) Proizvodi i tvari moraju biti prirodnog podrijetla i mogu biti podvrgnuti mehaničkim, fizikalnim, biološkim, enzimskim ili mikrobiološkim postupcima, osim ukoliko takvi proizvodi i tvari nisu dostupni na tržištu u dovoljnim količinama i odgovarajućoj kakvoći.

(3) Europska komisija odobrava proizvode i tvari i uključuje ih na popis iz stavka 1. ovoga članka i propisuje posebne uvjete i ograničenja njihove uporabe, a ukoliko je nužno i povlačenje proizvoda.

(4) Ukoliko se ukaže potreba da se proizvod ili tvari dodaju ili povuku sa popisa iz stavka 1. ovoga članka ili da se izmijene ili dopune uporabne specifikacije potrebno je da država članica dostavi Europskoj komisiji i državama članicama dokumentaciju s obrazloženim zahtjevom za izmjenom i dopunom, ili povlačenjem.

Iznimke od proizvodnih pravila

Članak 23.

(1) Europska komisija može odobriti iznimke od proizvodnih pravila.

(2) Iznimke iz stavka 1. ovoga članka trebaju biti minimalne i tamo gdje je to primjereno, vremenski ograničene, a odobravaju se samo ako:

a) su nužne radi osiguravanja da se ekološka proizvodnja može započeti ili održavati na gospodarstvima s klimatskim, zemljopisnim ili strukturalnim ograničenjima,

b) je nužno radi osiguravanja pristupa hrani za životinje, poljoprivrednom reproduksijskom materijalu, živim životinjama i ostalim unosima na gospodarstvo, ukoliko takvi unosi nisu na tržištu dostupni u ekološkom obliku,

c) je nužno radi osiguravanja pristupa sastojcima poljoprivrednog podrijetla, ukoliko takvi sastojci nisu na tržištu dostupni u ekološkom obliku,

d) su nužne radi rješavanja posebnih poteškoća koje se odnose na upravljanje u ekološkom uzgoju životinja,

e) su nužne u vezi s korištenjem posebnih proizvoda i tvari u preradi iz članka 20. stavka 2. točke b) ovoga Zakona radi osiguranja proizvodnje prehrambenih proizvoda u ekološkom obliku,

f) su nužne privremene mjere radi nastavka ekološke proizvodnje ili njezine obnove u slučaju elementarnih nepogoda,

g) je nužno koristiti prehrambene aditive i ostale tvari iz članka 20. stavka 2. točke b) ovoga Zakona ili dodatke hrani za životinje i pomoćna sredstva za preradu dopuštena ovim Zakonom ukoliko nisu dostupna na tržištu u drugom obliku isključujući proizvedene od GMO-a,

h) je korištenje prehrambenih aditiva i ostalih tvari iz članka 20. stavka 2. točke b) ili dodataka hrani za životinje iz članka 17. stavka 1. točke d) propisano posebnim propisom.

(3) Europska komisija može odrediti posebne uvjete za primjenu iznimki predviđenih stavkom 1. ovoga članka.

IV. OZNAČAVANJE

Uporaba pojmova koji se odnose na ekološku proizvodnju

Članak 24.

(1) Ekološki proizvod i njegovi sastojci ili sastojci hrane za životinje opisani i označeni pojmom »ekološki« »organski«, »biološki« ili njihove kratice »bio« ili »eko« koje se odnose na postupak ekološke proizvodnje, u promidžbenim materijalima ili komercijalnim dokumentima koji kupcu svojim oznakama sugeriraju na postupak ekološke proizvodnje, mogu se koristiti pri označavanju i prezentiranju živih ili neprerađenih poljoprivrednih proizvoda samo ukoliko su svi sastojci tog proizvoda proizvedeni sukladno ovom Zakonu.

(2) Zabranjeno je korištenje pojmova iz stavka 1. ovoga članka za označavanje, prezentiranje i komercijalne dokumente proizvoda koji ne udovoljava ovom Zakonu, osim ukoliko se ne odnose na hranu i hranu za životinje ili je razvidno da nisu povezani s ekološkom proizvodnjom. Zabranjeno je korištenje bilo kakvih pojmova, uključujući pojmove korištene u zaštitnim znakovima, ili način označavanja ili prezentiranja koji obmanjuje potrošača ili korisnika sugerirajući da proizvod ili njegovi sastojci udovoljavaju odredbama ovoga Zakona.

(3) Za proizvod koji se mora označiti ili reklamirati kao proizvod koji sadrži, sastoji se ili je proizveden od GMO-a zabranjeno je korištenje pojmova iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Za prerađenu hranu, mogu se koristiti pojmovi iz stavka 1. ovoga članka:

a) u nazivu hrane, pod uvjetima da:

- prerađena hrana udovoljava zahtjevima iz članka 20. ovoga Zakona,
- je najmanje 95% masenog udjela sastojaka poljoprivrednog podrijetla ekološko;

b) samo u popisu sastojaka, sukladno članku 20. stavku 1. i stavku 2. točki a), b) i d) ovoga Zakona;

c) u popisu sastojaka i u istom vidnom polju kao i naziv hrane, pod uvjetom da:

- je glavni sastojak proizvod lova ili ribolova,
- sadrži druge sastojke poljoprivrednog podrijetla koji su svi ekološki,
- hrana udovoljava odredbama članka 20. stavka 1. i stavka 2. točki a), b) i d) ovoga Zakona.

(5) U popisu sastojaka mora biti naznačeno koji su sastojci ekološki. U slučajevima iz stavka 4. točke b) i c) ovoga članka, upute na postupak ekološke proizvodnje mogu se odnositi samo na ekološke sastojke. Popis sastojaka mora sadržavati naznaku ukupnog postotka ekoloških sastojaka u odnosu na ukupnu količinu sastojaka poljoprivrednog podrijetla.

(6) Pojmovi i naznake postotka iz ovoga članka označavaju se istom bojom, veličinom i oblikom slova kao i ostale naznake u popisu sastojaka.

Obvezne oznake

Članak 25.

Ukoliko se koriste pojmovi iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona:

- a) pri označavanju se mora navesti kodni broj kontrolnog tijela čijoj kontroli podliježe subjekt kod kojeg je obavljena završna faza proizvodnje ili prerade,
- b) na ambalaži zapakirane hrane ili pretpakovine mora biti ekoznak iz članka 26. ovoga Zakona.

Ekoznak

Članak 26.

- (1) Ekoznak se koristi pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju proizvoda koji udovoljavaju odredbama ovoga Zakona.
- (2) Ekoznak nije dopušteno koristiti za proizvode u prijelaznom razdoblju i hranu iz članka 24. stavka 4. točke b) i c) ovoga Zakona.
- (3) Ministar će propisati posebna pravila za sadržaj, veličinu i izgled ekoznaka iz stavka 1. ovoga članka.

Posebni zahtjevi za označavanje

Članak 27.

Ministar će donijeti posebne propise o označavanju ekološke hrane za životinje, proizvoda biljnog podrijetla u prijelaznom razdoblju i poljoprivrednog reprodukcijaskog materijala.

Članak 28.

- (1) Ekoznak Europske unije obvezan je pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju ekoloških proizvoda.
- (2) Uz ekoznak iz stavka 1. ovoga članka dopuštena je uporaba ekoznaka iz članka 26. ovoga Zakona.
- (3) Ukoliko se koristi ekoznak Europske unije, u istom vidnom polju mora se navesti područje gdje je uzgojena poljoprivredna sirovina od koje se sastoji proizvod na jedan od sljedećih načina:
 - »EU poljoprivreda« ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u EU-u,
 - »ne-EU poljoprivreda« ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u trećim zemljama,

– »EU/ne-EU poljoprivreda« ukoliko je dio poljoprivredne sirovine uzgojen u EU, a dio je uzgojen u trećoj zemlji.

(4) Naznaka »EU« ili »ne-EU« iz stavka 3. ovoga članka može se zamijeniti ili dopuniti nazivom države u slučaju kada su sve poljoprivredne sirovine od kojih je sastavljen proizvod uzgojene u toj državi.

(5) Naznaka »EU« ili »ne-EU« iz stavka 3. ovoga članka može se zanemariti ukoliko se radi o malim količinama sastojaka, pod uvjetom da ukupna količina tih sastojaka nije veća od 2% ukupne količine prema masi poljoprivrednih sirovina.

(6) Naznaka »EU« ili »ne-EU« iz stavka 3. ovoga članka ne označava se istaknutijom bojom, veličinom i oblikom slova od naziva proizvoda.

(7) Ekoznak Europske unije i naznaka iz ovoga članka nije obvezna za proizvode koji se uvoze iz trećih zemalja u Europsku uniju.

(8) Naznake iz stavka 3. ovoga članka označavaju se na istaknutom mjestu tako da budu lako uočljive, jasno čitljive i neizbrisive.

V. KONTROLA

Kontrolni sustav

Članak 29.

(1) Ekološka proizvodnja podliježe stručnoj kontroli. Priroda i učestalost stručne kontrole određuju se na temelju procjene rizika, pojave nepravilnosti i utvrđivanja sukladnosti s odredbama ovoga Zakona. Subjekti podliježu stručnoj kontroli, najmanje jednom godišnje osim onih koji se bave trgovinom na veliko zapakiranom hranom i subjekata koji prodaju direktno krajnjem potrošaču ili korisniku sukladno članku 30. stavku 4. ovoga Zakona.

(2) Uz obveznu stručnu kontrolu ekološka proizvodnja podliježe i službenim kontrolama hrane i hrane za životinje sukladno odredbama Zakona o hrani i propisima donesenim na temelju njega.

(3) Nadležno tijelo ovlašćuje kontrolna tijela za obavljanje stručne kontrole. U svrhu ovlašćivanja kontrolno tijelo mora dostaviti opis i opseg poslova i uvjeta pod kojima poslove obavlja te dokaze da:

a) posjeduje opremu i infrastrukturu potrebnu za provođenje dodijeljenih poslova,

b) ima dovoljan broj stručno kvalificiranog osoblja s iskustvom,

c) je nepristrano i bez sukoba interesa u provođenju dodijeljenih poslova,

d) je akreditirano prema uvjetima hrvatske norme HRN EN 45011 – Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda, a akreditacija je odobrena od strane tijela nadležnog za akreditaciju,

e) posjeduje standardni postupak za stručnu kontrolu koji treba slijediti, a koji sadrži detaljan opis postupka stručne kontrole i mjera predostrožnosti prema subjektima koji su pod njegovom kontrolom,

f) posjeduje mjere koje primjenjuje u slučaju nepravilnosti i/ili kršenja ovoga Zakona.

Na temelju dostavljenih dokaza nadležno tijelo donosi rješenje o ovlašćivanju kontrolnog tijela.

(4) Kontrolno tijelo je dužno u roku od 30 dana od završetka obavljene kontrole dostaviti izvješće o provedenoj kontroli nadležnom tijelu. Ukoliko rezultati kontrola ukazuju na neudovoljavanje ili na vjerojatnost neudovoljavanja ovome Zakonu, kontrolno tijelo mora bez odgađanja o tome izvijestiti nadležno tijelo.

(5) Nadležno tijelo ne može dodijeliti kontrolnim tijelima sljedeće poslove:

a) kontrolu i reviziju drugih kontrolnih tijela,

b) ovlasti za odobravanje iznimaka iz članka 23. ovoga Zakona.

(6) Nadležno tijelo provodi upravni i inspeksijski nadzor kontrolnih tijela. Ukoliko se nadzorom utvrdi da kontrolna tijela ne provode pravilno poslove koji su im preneseni, nadležno tijelo oduzet će ovlaštenje rješenjem.

(7) Uz odredbe iz stavka 6. ovoga članka nadležno tijelo:

a) osigurava da je kontrola koju provodi kontrolno tijelo objektivna i neovisna,

b) potvrđuje učinkovitost njegovih kontrola,

c) prima na znanje utvrđene nepravilnosti ili kršenja i provedene popravne radnje,

d) oduzima ovlaštenje ukoliko kontrolno tijelo propusti udovoljiti zahtjevima iz točke a) i b) ovoga stavka ili više ne udovoljava zahtjevima iz stavka 3. ovoga članka ili propusti udovoljiti zahtjevima stavka 9., 10. i 12. ovoga članka.

(8) Nadležno tijelo dodjeljuje kodni broj kontrolnom tijelu koje provodi poslove stručne kontrole.

(9) Kontrolna tijela moraju omogućiti nadležnom tijelu pristup njihovim uredima i objektima te uvid u sve podatke kao i pomoć koja je nadležnom tijelu neophodna za provedbu nadzora.

(10) Kontrolna tijela osiguravaju da se na subjekte pod njihovim kontrolom primjenjuju pravila o stručnoj kontroli sukladno provedbenom propisu iz stavka 13. ovoga članka.

(11) Nadležno tijelo putem kontrola osigurava sljedivost svakog proizvoda u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije sukladno Zakonu o hrani, posebice radi pružanja jamstva potrošačima da su ekološki proizvodi proizvedeni sukladno ovom Zakonu.

(12) Kontrolna tijela najkasnije do 31. siječnja svake godine dostavljaju nadležnom tijelu popis subjekata koji su do 31. prosinca prethodne godine bili pod njihovom stručnom kontrolom. Do 31. ožujka svake godine kontrolno tijelo dostavlja nadležnom tijelu zbirno izvješće o provedenim kontrolama tijekom prethodne godine.

(13) Ministar će pravilnikom propisati način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručna kontrola u ekološkoj proizvodnji.

Udovoljavanje uvjetima kontrolnog sustava

Članak 30.

(1) Subjekt koji proizvodi, prerađuje, skladišti ili uvozi proizvode iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona ili koji takve proizvode stavlja na tržište, prije stavljanja proizvoda na tržište kao ekološkog ili u prijelaznom razdoblju mora:

a) podvrgnuti svoju djelatnost sustavu stručne kontrole iz članka 29. ovoga Zakona,

b) upisati se u Upisnik subjekata iz članka 34. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na izvoznike koji izvoze proizvode proizvedene u skladu s proizvodnim pravilima propisanim ovim Zakonom.

(3) Ukoliko subjekt bilo koju od djelatnosti podugovori trećoj stranci, taj će subjekt bez obzira na to biti podvrgnut zahtjevima iz stavka 1. ovoga članka, a podugovorene djelatnosti se moraju podvrgnuti stručnoj kontroli.

(4) Nadležno tijelo može izuzeti od primjene odredbi ovoga članka, subjekte koji proizvode prodaju izravno krajnjem potrošaču ili korisniku pod uvjetom da oni te proizvode ne proizvode, prerađuju ili skladište, osim u vezi s prodajnim ili uvoznim mjestom ili takve djelatnosti nisu podugovorili s trećom stranom.

(5) Nadležno tijelo osigurava svakom subjektu koji udovoljava odredbama ovoga Zakona i koji snosi primjerene troškove stručne kontrole, da će biti uključen u sustav stručne kontrole.

(6) Kontrolna tijela vode ažurirani popis s imenima i adresama subjekata pod svojom stručnom kontrolom. Ovaj popis mora biti dostupan sudionicima u sustavu stručne kontrole.

Potvrdnica (certifikat)

Članak 31.

(1) Kontrolna tijela izdaju potvrđnicu subjektu koji je u sustavu stručne kontrole i koji u okviru svojih djelatnosti udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom. Potvrdnica mora sadržavati najmanje naziv subjekta, vrstu ili popis proizvoda i razdoblje valjanosti.

(2) Subjekt provjerava potvrđnice od svojih dobavljača.

Mjere u slučaju kršenja Zakona i nepravilnosti

Članak 32.

(1) Ukoliko se ustanove nepravilnosti s obzirom na udovoljavanje zahtjevima propisanim ovim Zakonom, kontrolno tijelo neće izdati potvrđnicu bez koje subjekt ne može prilikom označavanja, reklamiranja i prezentiranja na čitavu seriju proizvodnje staviti oznake ekološke proizvodnje.

(2) Ukoliko se ustanovi značajno kršenje ili kršenje s dugotrajnim učinkom, nadležno tijelo će na prijedlog kontrolnog tijela subjektu zabraniti stavljanje na tržište proizvoda koji se odnose na postupak ekološke proizvodnje u označavanju, reklamiranju i prezentiranju na određeno razdoblje.

(3) Podaci o slučajevima nepravilnosti ili kršenja koja utječu na ekološki status proizvoda bez odgađanja moraju biti razmijenjena između kontrolnih tijela i nadležnog tijela. Razina razmjene podataka mora biti proporcionalna ozbiljnosti i opsegu ustanovljene nepravilnosti ili kršenja.

Razmjena informacija

Članak 33.

Radi jamstva da je proizvod proizveden u skladu s ovim Zakonom, nadležno tijelo i kontrolno tijelo razmjenjuju relevantne informacije o rezultatima provedenih kontrola s drugim središnjim tijelima državne uprave i drugim kontrolnim tijelima.

Vođenje upisnika

Članak 34.

(1) Ekološkom proizvodnjom, uvozom ekoloških proizvoda, stručnom kontrolom nad ekološkom proizvodnjom mogu se baviti subjekti upisani u upisnik.

(2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo vodi sljedeće upisnike:

1. Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: Upisnik subjekata),

2. Upisnik ovlaštenih kontrolnih tijela.

(3) Uvjete koje moraju ispunjavati subjekti za upis u upisnike iz stavka 2. ovoga članka, sadržaj, oblik i način vođenja upisnika propisuje ministar.

Članak 35.

(1) Nadležno tijelo donosi rješenje o upisu u upisnike iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona na temelju zahtjeva subjekta, ukoliko subjekt ispunjava uvjete iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Nadležno tijelo će rješenjem subjekta upisanog u upisnike iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona brisati iz upisnika na njegov zahtjev, odnosno kad utvrdi da je prestao ispunjavati uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Nadležno tijelo je obvezno izraditi popis subjekata koji su na temelju pravomoćnog rješenja upisani u upisnik ili brisani iz upisnika iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Popise iz stavka 3. ovoga članka nadležno tijelo objavljuje na službenim internetskim stranicama.

Članak 36.

(1) Nadležno tijelo će subjekta upisanog u Upisnik subjekata rješenjem brisati iz Upisnika subjekata ako ponovi prekršaj za koji je u prekršajnom postupku izrečena kazna iz članka 52. i/ili članka 53. i/ili članka 54. ovoga Zakona.

(2) Subjekt koji je rješenjem iz prethodnog stavka brisan iz Upisnika subjekata može podnijeti zahtjev za ponovni upis tek nakon isteka vremena koje je propisano za odgovarajuće trajanje prijelaznog razdoblja u ekološkoj proizvodnji.

Uvoz

Članak 37.

(1) Dopušten je uvoz ekoloških proizvoda ukoliko subjekti posjeduju potvrđnicu/certifikat kontrolnog tijela koje mora biti na službenoj listi kontrolnih tijela Europske unije ili službenoj listi Europske unije kontrolnih tijela trećih zemalja.

(2) Subjekti koji uvoze ekološke proizvode koji posjeduju potvrđnicu/certifikat kontrolnih tijela koji nisu na službenim listama iz stavka 1. ovoga članka obvezni su proći postupak priznavanja od strane kontrolnih tijela Republike Hrvatske.

(3) Subjekti koji uvoze ekološke proizvode obvezni su naznačiti na carinskim dokumentima da se radi o ekološkim proizvodima.

VI. TRGOVINA S TREĆIM ZEMLJAMA

Uvoz ekoloških proizvoda

Članak 38.

(1) Proizvod uvezen iz treće zemlje može se staviti na tržište kao ekološki pod uvjetom da:

a) proizvod udovoljava odredbama ovoga Zakona kao i propisima donesenim na temelju njega,

b) svi subjekti, uključujući izvoznike, su podvrgnuti kontroli putem kontrolnog tijela potvrđenog u skladu sa stavkom 2. ovoga članka,

c) subjekti su dužni omogućiti u svako doba uvoznicima ili nacionalnim tijelima prikazati potvrđnicu iz članka 31. ovoga Zakona, dopuštajući identifikaciju subjekta koji je proveo zadnju operaciju i njegovu provjeru udovoljavanja točkama a) i b) ovoga stavka, koju izdaje kontrolno tijelo iz točke b) ovoga stavka.

(2) Europska komisija priznaje kontrolna tijela iz članka 29. ovoga Zakona koja su nadležna za provođenje kontrola i izdavanje potvrđnice iz stavka 1. točke c) ovoga članka u trećim zemljama i uspostavlja popis kontrolnih tijela.

(3) Kontrolna tijela akreditirana su prema najnovijoj inačici, objavom u seriji C Službenog lista Europske unije, Europskog standarda EN 45011 ili ISO upute 65 (Opći zahtjevi za tijela koja rukovode certifikacijskim sustavima za proizvode). Kontrolna tijela podvrgavaju se redovitim ocjenama na licu mjesta, kontroli i višegodišnjoj ponovnoj procjeni djelatnosti akreditacijskom tijelu.

(4) Kada preispituje zahtjeve za priznanjem, Europska komisija poziva kontrolno tijelo da podnese sve potrebne podatke. Europska komisija može stručnom osoblju povjeriti zadaću provjere na licu mjesta proizvodnih pravila i kontrolnih radnji koje u trećim zemljama provodi kontrolno tijelo.

(5) Priznata kontrolna tijela osiguravaju izvješća o procjeni koja izdaju akreditacijska tijela ili, nadležna tijela prilikom redovite ocjene na licu mjesta, kontrola i višegodišnju ponovnu procjenu njihovih djelatnosti.

(6) Na temelju izvješća o procjeni, Europska komisija uz pomoć država članica osigurava nadgledanje priznatih kontrolnih tijela redovito revidirajući njihovo priznanje. Priroda nadgledanja određuje se na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti ili kršenja.

Uvoz proizvoda koji osiguravaju istovrijedna jamstva

Članak 39.

(1) Proizvod uvezen iz treće zemlje može se jednako staviti na tržište kao ekološki pod uvjetom da:

a) je proizvod proizveden u skladu s proizvodnim pravilima istovrijednima određena ovim Zakonom,

b) su subjekti podvrgnuti kontrolnim mjerama istovrijedne učinkovitosti onima koje propisanim u poglavlju V. ovoga Zakona. i takve su kontrolne mjere trajno i učinkovito primijenjene,

c) su subjekti u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije u trećoj zemlji podvrgnuli svoje djelatnosti kontrolnom sustavu sukladno stavku 2. ovoga članka ili kontrolnom tijelu priznatom u skladu sa stavkom 3. ovoga članka,

d) je proizvod obuhvaćen dokumentom koju izdaju nadležna tijela ili kontrolna tijela treće zemlje priznata u skladu sa stavkom 2. ovoga članka ili kontrolno tijelo priznato u skladu sa stavkom 3. ovoga članka što potvrđuje da proizvod udovoljava uvjetima navedenim u ovom stavku.

(2) Izvornik dokumenta iz stavka 1. ovoga članka prati robu do objekta prvog primatelja, nakon toga uvoznik dokument mora držati na raspolaganju kontrolnom tijelu kroz razdoblje koje nije kraće od dvije godine.

(3) Europska komisija može priznati treće zemlje čiji sustav proizvodnje udovoljava načelima i proizvodnim pravilima istovrijednim onima predviđenim poglavljima II., III. i IV. ovoga Zakona i čije su kontrolne mjere istovrijedne učinkovitosti onima predviđenim u poglavlju V. ovoga Zakona, te uspostaviti popis tih zemalja. Procjena istovrijednosti u obzir uzima smjernice Codex Alimentarius CAC/GL 32.

(4) Pri procjeni zahtjeva za priznanjem, Europska komisija poziva treću zemlju da podnese sve potrebne podatke. Europska komisija može stručnom osoblju povjeriti zadaću procjene na licu mjesta proizvodnih pravila i kontrolnih mjera dotične treće zemlje.

(5) Do 31. ožujka svake godine, priznate treće zemlje dostavljaju kratko godišnje izvješće Europskoj komisiji o provedbi kontrolnih mjera uspostavljenih u trećoj zemlji.

(6) Na temelju izvješća o procjeni, Europska komisija uz pomoć država članica osigurava nadgledanje priznatih trećih zemalja redovito revidirajući njihovo priznanje. Priroda nadgledanja određuje se na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti ili kršenja odredbi izloženih ovim Zakonom.

(7) Za proizvode koji nisu uvezeni prema članku 38. ovoga Zakona niti iz treće zemlje priznate na temelju stavka 3. ovoga članka, Europska komisija može priznati kontrolna tijela, iz članka 29. ovoga Zakona, nadležna za provođenje kontrola i izdavanje dokumenta u trećim zemljama iz stavka 1. ovoga članka, te uspostaviti popis kontrolnih tijela. Procjena istovrijednosti u obzir uzima smjernice Codex Alimentarius CAC/GL 32.

(8) Europska komisija preispituje bilo koji zahtjev za priznanjem koje u trećoj zemlji podnosi kontrolna vlast ili kontrolno tijelo. Pri procjeni zahtjeva za priznanjem, Europska komisija poziva kontrolno tijelo da podnese sve potrebne podatke. Kontrolno tijelo podvrgava se redovitoj ocjeni na licu mjesta, nadgledanju i višegodišnjoj procjeni svojih aktivnosti akreditacijskom tijelu ili nadležnom tijelu. Europska komisija može stručnom osoblju povjeriti zadaću procjene na licu mjesta proizvodnih pravila i kontrolnih mjera koje u dotičnoj trećoj zemlji kontrolno tijelo.

(9) Priznata kontrolna tijela osiguravaju izvješća o procjeni, koja izdaju akreditacijska tijela ili nadležna tijela prilikom redovite ocjene na licu mjesta, kontrolu i višegodišnju ponovnu procjenu njihovih djelatnosti.

(10) Na temelju izvješća o procjeni, Europska komisija uz pomoć država članica osigurava nadgledanje priznatih kontrolnih tijela redovito revidirajući njihovo priznanje. Priroda nadgledanja određuje se na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti ili kršenja.

(11) Subjekti koji uvoze ekološke proizvode obvezni su naznačiti na carinskim dokumentima da se radi o ekološkim proizvodima.

Slobodno kretanje ekoloških proizvoda

Članak 40.

(1) Nadležno tijelo i kontrolna tijela ne mogu zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište ekoloških proizvoda pod kontrolom drugog kontrolnog tijela smještenog u drugoj državi,

ukoliko ti proizvodi udovoljavaju ovom Zakonu, te nametnuti dodatne kontrole niti financijsko opterećenje.

(2) Za biljnu i stočarsku proizvodnju na svojem području države mogu primijeniti stroža pravila, ukoliko su ta pravila primjenjiva na neekološku proizvodnju i pod uvjetom da su sukladna ovom Zakonu i ne sprječavaju ili ograničavaju stavljanje na tržište ekoloških proizvoda proizvedenih izvan područja dotične države.

Dostavljanje podataka Europskoj komisiji

Članak 41.

Države članice Europskoj komisiji redovito dostavljaju sljedeće podatke:

- a) nazive i adrese nadležnih tijela i njihove brojeve kodova te njihove oznake udovoljavanja,
- b) popis kontrolnih tijela i njihove brojeve kodova te njihove oznake udovoljavanja koje Europska komisija redovito objavljuje.

Statistički podaci

Članak 42.

Države članice Europskoj komisiji dostavljaju statističke podatke. Statistički podaci definirani su u Statističkom programu Europske unije.

Povjerenstvo za ekološku proizvodnju

Članak 43.

(1) Za poticanje, unapređivanje i praćenje razvoja, davanje stručnih mišljenja i prijedloga u ekološkoj proizvodnji nadležno tijelo će osnovati Povjerenstvo za ekološku proizvodnju (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

(2) Ministar imenuje predsjednika, članove i tajnika Povjerenstva iz redova znanstvenih i stručnih djelatnika, predstavnika tijela državne uprave, predstavnika subjekata i potrošača te predstavnika nevladinih organizacija koje promiču ekološku proizvodnju.

(3) Povjerenstvo donosi Poslovnik o svom radu.

VII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Nadležnost

Članak 44.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja nadležno tijelo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja poljoprivredna inspekcija nadležnog tijela.

(3) Poslove poljoprivredne inspekcije iz stavka 2. ovoga članka obavljaju viši poljoprivredni inspektori nadležnog tijela, a u drugom stupnju poslove obavlja Povjerenstvo za rješavanje o žalbama čije članove imenuje ministar. Povjerenstvo čine tri člana od kojih se jedan član imenuju iz reda inspektora u nadležnom tijelu, jedan član iz reda državnih službenika u nadležnom tijelu koji imaju završen sveučilišni diplomski studij pravne struke i jedan član iz reda državnih službenika iz organizacijske jedinice nadležnog tijela u čijem je djelokrugu ekološka proizvodnja.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega koje se odnose na reklamiranje, kakvoću, označavanje, pakiranje i skladištenje ekoloških proizvoda u prometu obavljaju gospodarski inspektori Državnog inspektorata i inspekcije drugih tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti sukladno posebnim propisima.

Stručni uvjeti za raspored na radno mjesto višeg poljoprivrednog inspektora

Članak 45.

Poslove višeg poljoprivrednog inspektora (u daljnjem tekstu: inspektor) može obavljati osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij poljoprivredne struke, položen državni stručni ispit za inspektora i najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima.

Službena iskaznica i znak

Članak 46.

(1) Službeno svojstvo, identitet i ovlasti inspektor dokazuje službenom iskaznicom i znakom.

(2) Obrazac iskaznice i izgled znaka te način vođenja očevidnika o službenim iskaznicama i znakovima iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Ovlasti inspektora

Članak 47.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor ima sljedeća prava, dužnosti i ovlasti:

- a) nadzirati rad i ispunjavanje uvjeta subjekata upisanih u Upisnik,
- b) nadzirati provođenje proizvodnih pravila u ekološkoj proizvodnji,
- c) nadzirati način sakupljanja samoniklog bilja i gljiva,
- d) nadzirati preradu ekološke hrane i hrane za životinje,

e) uzimati uzorke ekoloških proizvoda, tla, gnojiva, poboljšivača tla, sredstava za zaštitu bilja i drugih sastojaka koji se primjenjuju u proizvodnji i preradi ekoloških proizvoda, sukladno propisima iz nadležnosti inspekcija u području poljoprivrede,

f) nadzirati označavanje, pakiranje, skladištenje i prijevoz proizvoda iz ekološke proizvodnje,

g) provjeravati način vođenja i točnost podataka u evidencijama koje je subjekt dužan voditi na temelju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,

h) privremeno zabraniti proizvodnju, korištenje ekoznaka i stavljanje u promet proizvoda označenog s oznakama koje upućuju na ekološku proizvodnju, a za koje utvrdi da su proizvedeni na način koji je u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, do otklanjanja nepravilnosti,

i) nadzirati rad kontrolnih tijela u provedbi odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,

j) rješenjem privremeno zabraniti rad kontrolnom tijelu ako utvrdi da ono ne ispunjava uvjete iz članka 29. stavka 3. ovoga Zakona do konačne odluke nadležnog tijela o oduzimanju ovlaštenja,

k) postupiti sukladno Prekršajnom zakonu ako utvrdi da je došlo do povrede odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega,

l) obavijestiti drugo tijelo ako u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz djelokruga drugog tijela,

m) narediti i druge mjere i radnje potrebne za provođenje ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

(2) Troškove analize uzoraka snosi subjekt ako se utvrdi da uzorci ne odgovaraju propisanim zahtjevima. Ako uzorak odgovara propisanim zahtjevima, troškove snosi tijelo koje provodi inspekcijski nadzor.

Najava inspekcijskog nadzora

Članak 48.

(1) Inspektor obavlja inspekcijski nadzor bez prethodne najave.

(2) Pod uvjetom da se ne ugrožava svrha, nadzor se može unaprijed najaviti. Ta najava ne smije prelaziti 48 sati.

Inspekcijski nadzor

Članak 49.

(1) Inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora vodi postupak i sastavlja zapisnik o utvrđenom stanju, kao i o podacima i obavijestima dobivenim tijekom obavljanja nadzora.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Donošenje rješenja

Članak 50.

(1) Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da su povrijeđene odredbe ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju njega, naredit će rješenjem da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku.

(2) Inspektor će donijeti rješenje iz stavka 1. ovoga članka bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora.

Žalba

Članak 51.

(1) Protiv rješenja inspektora može se u roku od 15 dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba.

(2) O žalbi iz stavka 1. ovoga članka rješava Povjerenstvo za rješavanje o žalbama iz članka 44. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Žalba iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Protiv rješenja Povjerenstva za rješavanje o žalbama donesenih na temelju ovoga Zakona ne može se izjaviti žalba već se može pokrenuti upravni spor.

(5) Kada o žalbi rješava Povjerenstvo iz članka 44. stavka 3. ovoga Zakona, postupak do donošenja rješenja vodi službena osoba u nadležnom tijelu u opisu poslova koje je vođenje toga postupka, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu nadležnog tijela.

VIII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Prekršaji subjekata

Članak 52.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

a) u ekološkoj proizvodnji koristi GMO (članak 10.),

b) upotrebljava ionizirajuće zračenje protivno odredbi članka 11. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi

Članak 53.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 60.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- a) ekološku proizvodnju ne podvrgne stručnoj kontroli (članak 29. stavak 1.),
- b) ekološke proizvode stavlja na tržište bez izdane potvrđnice (članak 31.),
- c) proizvode stavlja na tržište kao ekološke, a nije upisana u Upisnik (članak 34. stavak 1.),
- d) uvozi i stavlja na tržište ekološke proizvode protivno odredbi članka 37., 38. i 39. ovoga Zakona,
- e) ako u označavanju, prezentiranju i komercijalnim dokumentima koristi pojmove koji se odnose na ekološku proizvodnju protivno odredbama članka 24. ovoga Zakona,
- f) koristi gnojiva protivno odredbama članka 13. stavka 1. točke d) i e) i članka 17. ovoga Zakona,
- g) koristi sredstva za zaštitu bilja protivno odredbi članka 13. stavka 1. točke h) i članka 17. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 54.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- a) koristi proizvode i tvari u uzgoju koje nije odobrilo nadležno tijelo (članak 17.),
- b) koristi poljoprivredni reprodukcijски materijal protivno odredbi članka 13. stavka 1. točke i) ovoga Zakona,
- c) sakupljanje samoniklog bilja i gljiva obavlja protivno odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona,
- d) ne primjenjuje odredbe proizvodnih pravila u stočarstvu (članak 14. stavak 1. točke a), b), c), d) i e),
- e) ne primjenjuje proizvodna pravila za uzgojne organizme u akvakulturi (članak 15. stavak 1.),

- f) ne primjenjuje proizvodna pravila za morske alge sukladno članku 16. ovoga Zakona,
- g) proizvodnju prerađene hrane za životinje obavlja protivno odredbi članka 19. ovoga Zakona,
- h) proizvodnju prerađene hrane obavlja protivno odredbi članka 20., 21. i 22. ovoga Zakona,
- i) ekološki proizvod nije označen na propisan način (članak 24., 25., 26., 27. i 28.),
- j) inspektoru ne omogućiti nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora (članak 29. stavak 9. i članak 49.),
- k) ne postupi po rješenju inspektora (članak 50.).

(2) Novčanom kaznom od 2.500,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 55.

(1) Novčanom kaznom od 2.500,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- a) ne primjenjuje odredbe članka 12. stavka 2. ovoga Zakona,
- b) postupa protivno odredbama propisa iz članka 13. stavka 3., članka 14. stavka 2., članka 15. stavka 2. i članka 34. stavka 3. ovoga Zakona,
- c) ne primjenjuje odredbe članka 13. stavka 1. točke a), b) i j) ovoga Zakona,
- d) ne primjenjuje odredbe članka 14. stavka 1. točke f) ovoga Zakona,
- e) ne primjenjuje odredbe prijelaznog razdoblja (članak 18.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 56.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj kontrolno tijelo ako:

- a) ne ispunjava uvjete iz članka 29. stavka 3. i članka 29. stavak 12. ovoga Zakona,
- b) ne postupi prema odredbi članka 29. stavka 4. i stavka 9. ovoga Zakona,

c) izda potvrđnicu za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega (članak 31.),

d) ne poduzme mjere u slučaju nepravilnosti (članak 32.),

e) postupi protivno odredbama propisa iz članka 29. stavka 13. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna i odgovorna osoba kontrolnog tijela.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.

(1) Propise za čije je donošenje ovlašten na temelju ovoga Zakona, ministar će donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do donošenja provedbenih propisa na temelju ovoga Zakona ostaju na snazi sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.) ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom i to:

a) Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (»Narodne novine«, br. 91/01., 10/07.),

b) Pravilnik o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (»Narodne novine«, br. 13/02., 10/07.),

c) Pravilnik o sustavu ocjenjivanja sukladnosti u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine«, br. 91/01., 25/08., 61/09.),

d) Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (»Narodne novine«, br. 129/09.),

e) Pravilnik o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine«, br. 10/07., 64/09.),

f) Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnike ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 13/02., 112/07.),

g) Pravilnik o stručnom nadzoru u ekološkoj proizvodnji (»Narodne novine«, br. 13/02., 10/07., 62/08., 146/09.),

h) Pravilnik o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijski materijal iz ekološke proizvodnje (»Narodne novine«, br. 89/08.).

(3) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti sljedeći propisi:

a) Pravilnik o visini naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima (»Narodne novine«, br. 41/08., 15/10.),

b) Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u preradi vlakana (»Narodne novine«, br. 81/02.).

Članak 58.

Svi postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.).

Članak 59.

(1) Kontrolna tijela ovlaštena na temelju Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.) moraju ishoditi akreditaciju prema hrvatskoj normi HRN EN 45011 – Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda najkasnije do 30. prosinca 2012.

(2) Proizvodi koji su označeni pojmovima iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona, a nisu proizvedeni sukladno odredbama ovoga Zakona, mogu se nalaziti na tržištu Republike Hrvatske najduže šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 60.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (»Narodne novine«, br. 12/01., 14/01. i 79/07.).

Članak 61.

Danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju ekološki proizvodi moraju biti označeni sukladno članku 28. ovoga Zakona. Ekološki proizvodi označeni sukladno članku 25. ovoga Zakona mogu se stavljati na tržište 12 mjeseci od dana pristupanja u Europsku uniju.

Članak 62.

(1) Danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaju važiti odredbe članka 37. ovoga Zakona.

(2) Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 13. stavka 1. točke i), članka 17. stavka 3. i 4., članka 22., članka 23., članka 28., članka 38., članka 39., članka 40., članka 41. i članka 42. ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Klasa: 310-26/10-01/01

Zagreb, 23. studenoga 2010.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga
sabora
Luka Bebić, v. r.